

Αθήνα,
14/01/2018

Από το 2009, από τη σύσταση της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής και καθόλη την μέχρι σήμερα διαδρομή εγκαθίδρυσης της **Πανελληνίας Ομοσπονδίας των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης (ΠΟΚοιΣΠΕ)**, κύριος στόχος ήταν να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο αρχών, αξιών και συνεργασίας, βασισμένο σε μια συστηματική διεργασία μεταξύ των Κοι.Σ.Π.Ε., καλλιέργειας του σεβασμού, της αναγνώρισης, των ίσων ευκαιριών και της συμμετοχικότητας.

Το πιστεύω συνέχισης αυτής της διεργασίας, αποτελεί τόσο για την Π.Ο.Κοι.Σ.Π.Ε. όσο και για τους Κοι.Σ.Π.Ε. που την απαρτίζουν τον ακρογωνιαίο λίθο της ηθικής, της υπεράσπισης και συνέχισης της καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και της προώθησης στην εργασία των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα αλλά και ευρύτερα ατόμων από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Το παρόν κείμενο είναι προϊόν αυτής της μακροχρόνιας διεργασίας – συνεργασίας μεταξύ των ΚΟΙΣΠΕ, στο πλαίσιο της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας.

*****

ΣΥΜΦΩΝΟ ΑΡΧΩΝ, ΑΞΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΣΠΕ

Εισαγωγή

Οι **Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί**, για να διατηρήσουν την βιωσιμότητά τους σε ένα ανταγωνιστικό και δύσκαμπτο επιχειρηματικό περιβάλλον, το οποίο ευνοεί πολλάκις την κερδοφορία και το ατομικό όφελος, είναι χρήσιμο και επωφελές να συνεργαστούν μεταξύ τους και να δημιουργήσουν **δίκτυα αλληλοϋποστήριξης**. Οι συνέργειες κοινής κουλτούρας επιτρέπουν την ανάπτυξη τοπικών και ευρύτερων οικοσυστημάτων ηθικής επιχειρηματικότητας, εξοικονομούν ανθρώπινους πόρους και καλλιεργούν την σύζευξη θέσης εργασίας-εργαζόμενου.

Στον νόμο 2716/99, το άρθρο 12 αποτελεί το πλέον καινοτόμο και πρωτότυπο άρθρο στον τομέα της ψυχικής υγείας σε όλη την Ευρώπη.

Κατά την κείμενη νομοθεσία, τα άτομα με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα υποστηρίζονται, προκειμένου να ενσωματωθούν σε ένα νευραλγικό και απροσπέλαστο πεδίο της κοινωνίας, αυτό της εργασίας.

Σκοπός

Οι Αρχές που ορίζουν την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση των ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα, ισχυροποιούν τον πρωταρχικό σκοπό του Κινήματος της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, που δεν είναι άλλος από την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση στην εργασία.

1. Η αρχή των ίσων ευκαιριών και της προσβασιμότητας.
2. Η αρχή της ισότητας, της ισονομίας και της αλληλεγγύης, που προάγει ισχυρούς κοινωνικούς δεσμούς στο πλαίσιο της κοινωνίας των πολιτών.
3. Η αρχή της επιχειρηματικής ταυτότητας, εφόσον οι Κοι.Σ.Π.Ε. είναι παραγωγικές, καταναλωτικές, εμπορικές, προμηθευτικές, μεταφορικές, τουριστικές, οικοδομικές, πιστωτικές, αναπτυξιακές, κοινωνικές, εκπαιδευτικές και πολιτιστικές επιχειρήσεις που αναπτύσσουν οικονομική δραστηριότητα, όπως αγροτική, κτηνοτροφική, μελισσοκομική, αλιευτική, δασική, βιομηχανική, ξενοδοχειακή, παροχής υπηρεσιών, κοινωνικής ένταξης κ.α.
4. Η αρχή της συμμετοχής
  - α. (κατά 35% τουλάχιστον) ως μέλη των Κοι.Σ.Π.Ε., ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα, τα οποία μπορούν εφόσον δύνανται κι επιθυμούν να εργαστούν διατηρώντας τα επιδοματικά δικαιώματά τους
  - β. (κατά 45%) ως μέλη των Κοι.Σ.Π.Ε. επαγγελματιών ψυχικής υγείας και (κατά 20%) Οργάνων Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού και άλλων φορέων δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα
5. Η αρχή της συνεργασίας, υποστήριξης και εξέλιξης και του υγιούς ανταγωνισμού για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών
6. Η αρχή της εξάλειψης του στίγματος, των προκαταλήψεων και του κοινωνικού ρατσισμού
7. Η αρχή της βιωσιμότητας και του προσπορισμού, μέσα από την απαλλαγή από φορολόγηση (πλην του φόρου προστιθέμενης αξίας)

Υφιστάμενη κατάσταση

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί, ταυτόχρονα χαρακτηρίζονται και από την θεραπευτική οπτική τους, εφόσον ακράδαντα αποτελούν Μονάδες Ψυχικής Υγείας. Στο πλαίσιο αυτό, συνεργάζονται με άλλες μονάδες ψυχικής υγείας, με Επαγγελματίες Ψυχικής και Γενικής Υγείας, επιτυγχάνοντας έμπρακτα τη βασική αρχή της **κοινοτικής φροντίδας της ψυχικής υγείας** για διασύνδεση, συνεργασία και δικτύωση, στο επίπεδο των τοπικών κοινωνιών και του Τομέα Ψυχικής Υγείας στον οποίο ανήκουν. Συμβάλλουν σταθερά και επίμονα στη διαδικασία κοινωνικής ένταξης ή/και επανένταξης ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας, καθιστώντας τα, από συχνούς καταναλωτές δημόσιων πόρων (νοσηλείες, φάρμακα, στελεχιακό δυναμικό υποστήριξης κ.λπ.) σε παραγωγούς πολύτιμων πόρων (παραγόμενο εισόδημα, φορολογία, κατανάλωση αγαθών κ.λπ.) και ισότιμους πολίτες στην κοινωνία.

Σήμερα οι Κοι.Σ.Π.Ε. αξιοποιούν στο έπακρο όλες τις επιχειρηματικές ευκαιρίες οι οποίες παρουσιάζονται στην «οικονομία της αγοράς» και δημιουργούν, συνεργαζόμενοι με μεγάλο αριθμό δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών, βιώσιμες θέσεις απασχόλησης για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες πληθυσμού. Παράλληλα, δίνουν σοβαρές και αξιόπιστες λύσεις σε ζητήματα ποιοτικών προϊόντων και υπηρεσιών σε τομείς που μέχρι πρόσφατα καρπώνονταν αποκλειστικά ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Συλλέγοντας όλον αυτό τον προβληματισμό και την επικρατούσα κατάσταση, η Ομοσπονδία προσανατολίζεται να συντάξει κείμενο δικτύωσης και συντονισμού, το οποίο θα φέρει τις υπογραφές όλων των

Προέδρων των Δ.Σ. και Νόμιμων Εκπροσώπων των Κοι.Σ.Π.Ε. και θα καταχωρηθεί ως

“Σύμφωνο Αρχών, Αξιών και Συνεργασίας των Κοι.Σ.Π.Ε.”

Το Σύμφωνο

Το τετράπτυχο που κινείται το Σύμφωνο αφορά τους άξονες:

Εργασία & Αποκατάσταση

Αξιοπρέπεια

Αυτονομία

Δικτύωση & Συνεργασία

Η **εργασία** αδιαπραγμάτευτα είναι **νόμιμη, ασφαλισμένη** στο σύνολο της, με αμοιβές αντίστοιχες της θέσης εργασίας, του χρόνου απασχόλησης και του εκπαιδευτικού επιπέδου των εργαζομένων.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα πρέπει να λαμβάνεται στην τήρηση συνθηκών και κανόνων **υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία**, ώστε ο εργασιακός χώρος να είναι περιβάλλον προαγωγής της ατομικής υγείας (σωματικής και ψυχικής) αλλά και χώρος προαγωγής της επιχειρηματικής υγείας, που σε κάθε περίπτωση οδηγεί στην βιωσιμότητα και στην ανάπτυξη της κοινωνικής επιχείρησης. Η εργασία οφείλει να είναι **Υποστηριζόμενη** από σταθερό, υποστηρικτικό πλαίσιο, που αποτελείται από επαγγελματίες ψυχικής υγείας και συνιστά **διακριτή οντότητα** εντός του Κοινωνικού Συνεταιρισμού. Η υποστηρικτική ομάδα σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά το θεραπευτικό πλαίσιο των εργαζομένων της κατηγορίας Α', αλλά υποστηρίζει και ενθαρρύνει τον εργαζόμενο σε όλα τα στάδια της εργασίας. Η **αποκατάσταση**, ως διεργασία διαρκής και σταθερή, περιλαμβάνει **όλα τα στάδια** από το προσωπικό κίνητρο αιτήματος προς εργασία, την αξιολόγηση των αιτημάτων προς εργασία, την προετοιμασία για την εργασία και την μαθητεία για την απόκτηση δεξιοτήτων, έως την υποστήριξη κατά την εργασία, την επίτευξη συνεργασίας μεταξύ όλης της ομάδας εργαζομένων, αλλά και κατά την διαδικασία επανόδου στην εργασία μετά από τυχόν υποτροπή της ψυχικής νόσου που πιθανόν απαιτεί απομάκρυνση από το εργασιακό πλαίσιο.

Η εργασιακή αποκατάσταση ως αναπόσπαστο τμήμα της ψυχοκοινωνικής επανένταξης, θα πρέπει να αποτελέσει την αφετηρία εντός της κοινωνικής επιχείρησης για την καλλιέργεια της αυτοεκπροσώπησης και της ενίσχυσης της συμμετοχικότητας των εργαζομένων της Α' κατηγορίας, με γνώμονα την **αξιοπρέπεια** στην ζωή και στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη **αυτονομία**. Η συμμετοχή δεν περιορίζεται μόνο στο επίπεδο της εργασίας και σε όλα τα επίπεδα διοίκησης και λήψης αποφάσεων της κοινωνικής επιχείρησης, αλλά επεκτείνεται στην αυτοεκπροσώπηση του κινήματος των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε όλη την κοινωνία. Στην κατεύθυνση αυτή, οι Κοι.Σ.Π.Ε. οφείλουν να ενθαρρύνουν πρωτοβουλίες εργαζομένων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα για την αυτοεκπροσώπηση και την αυτοσυνήγορία.

Η **δικτύωση και η συνεργασία** μεταξύ των Κοι.Σ.Π.Ε. στο πλαίσιο της αλληλέγγυας οικονομίας, αποτελεί θεμελιώδη αρχή του συνεταιριστικού κινήματος.

Σύμφωνα με το κείμενο και με την δικαιοδοσία που παρέχεται από τον νόμο, οι Πρόεδροι και Νόμιμοι Εκπρόσωποι των Κοι.Σ.Π.Ε.,

Συνομολογούμε ότι:

1. Στη φιλοσοφία επέκτασης σε όλη την Ελλάδα των Κοι.Σ.Π.Ε., οι υφιστάμενοι συνεταιρισμοί προσκαλούνται να συνδράμουν αποφασιστικά ώστε να καλυφθούν όλοι οι Τομείς Ψυχικής Υγείας από Κοι.Σ.Π.Ε. Σε περιοχές όπου δραστηριοποιούνται περισσότεροι του ενός Κοι.Σ.Π.Ε., η ανάπτυξη των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων θα πρέπει να γίνεται με σεβασμό και αλληλοκατανόηση και με συνεργατικό πνεύμα.
2. Όλοι οι Κοι.Σ.Π.Ε. οφείλουν να σέβονται τους δημόσιους ή/και τους ιδιωτικούς πόρους που καλούνται να διαχειριστούν. Η διαφάνεια τόσο στην τήρηση κοινών διαδικασιών όσο και ομοειδών στοιχείων θα πρέπει να ενισχυθεί με την θέσπιση κοινών κανόνων και διαδικασιών.
3. Η παρεχόμενη εργασία θα είναι νόμιμη, ασφαλισμένη και με αμοιβές αντίστοιχες των δηλωμένων προσόντων και δεξιοτήτων των εργαζομένων.
4. Θα παρέχονται ίσες ευκαιρίες σε όλους και δυνατότητα πρόσβασης στην εργασία, προεξάρχοντας της Α' Κατηγορίας. Η ανάπτυξη θέσεων εργασίας, % ανά έτος για την Κατηγορία Α', θα αποτελεί δείκτη αξιολόγησης της επιχειρηματικής πορείας κάθε συνεταιρισμού.
5. Οι συνθήκες και οι κανόνες υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία θα αποτελούν πρωταρχικό μέλημα όλων των οργανισμών.
6. Η υποστηριζόμενη εργασία, θα στοχεύει αδιάλειπτα στην κοινωνικοοικονομική αποκατάσταση και αυτονόμηση των ατόμων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα.
7. Εντός του 2018 οι Κοι.Σ.Π.Ε. θα υιοθετήσουν κοινά λογιστικά πρότυπα και θα υποβάλλουν αρμοδίως ισολογισμό όπως προβλέπεται στο άρθρο 12 του Ν.2716/1999.
8. Θα τηρούνται κοινοί δείκτες που σχετίζονται με την απασχόληση, την κοινωνική δικτύωση και το θεραπευτικό αποτέλεσμα.
9. Τα στοιχεία και οι δείκτες θα αποστέλλονται στην Π.Ο.Κοι.Σ.Π.Ε. ετησίως προ της διενέργειας της Γενικής τους Συνέλευσης και οποτεδήποτε ζητηθούν από την Ομοσπονδία.
10. Όπως ιδιαιτέρως σημειώνεται ότι οι Κοι.Σ.Π.Ε. οφείλουν να σέβονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων και μεριμνούν σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στην διασφάλισή τους.

Το παρόν κείμενο συνομολογήθηκε μεταξύ των προέδρων των Κοι.Σ.Π.Ε. στην συνάντηση των Κοι.Σ.Π.Ε. υπό τον συντονισμό της Πανελληνίας Ομοσπονδίας των Κοι.Σ.Π.Ε. που έλαβε χώρα στην Αθήνα στις 13 και 14 Ιανουαρίου 2018.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ